

Lionsmedlemmar i Uppsala/Örebro sjukvårdsregion inbjöds till föreläsning med forskare från Akademiska sjukhuset i Uppsala

Föreläsare var från vänster: Överläkare och Docent Marie-Louise Fjällskog, Docent och läkare Joachim Gullbo, Medicine Doktor Ingrid Glimelius, Professor Gunilla Enblad

Lions cancerforskningsfond är enligt forskare en viktig fond. Tack vare bidrag från fonden har många forskare kunnat genomföra sina projekt.

– Flera av mina projekt har varit helt finansierade av bidrag från Lions cancerforskningsfond, säger Joachim Gullbo som är docent och läkare vid onkologkliniken på Akademiska sjukhuset i Uppsala.

Fonden bildades 1984 av Distrikten 101-B, 101-GD samt 101-U av Lions Clubs International. Syftet med Fonden är att stödja cancerforskningen vid Akademiska sjukhuset i Uppsala. Stödet avser all slags cancerforskning, d.v.s. såväl forskning kring vuxencancer och det som kallas barncancer. Stödet avser främst ”patientnära” forskning, d.v.s. sådan forskning, som snabbt kan omsättas i praktisk tillämpning. Lördagen den 22 oktober anordnades flera seminarier som hölls i Rudbeckssalen i Uppsala. Fyra forskare som har fått bidrag från Lions cancerforskningsfond berättade om sitt arbete.

Lymfomcancer

Professor Gunilla Enblad inledde med att tala om Lymfomcancer. Gunilla berättade att det är ca 2000 personer / år som får denna typ av cancer.

Lymfomcancer indelas i 4 områden som drabbar lymfkörtlarna. Orsaken till can-

cern är okänd, möjligen kan det vara miljögifter! Ökad risk för att få lymfomcancer har de som har infektionssjukdomar, HIV, kroniska infektionssjukdomar, även de som har genomgått organtransplantationer samt även ärftliga faktorer spelar in. Prognosen för de drabbade är inte särskilt bra, det är bara ca 30 % som överlever eller botas av Lymfomcancer. Ingen förbättring på området har skett sedan 1980-talet. Målet är att hitta patienterna tidigare och försöka förhindra spridning med hjälp av de nya läkemedel som kommit den senaste tiden.

Cancerbehandling, igår, idag och i morgon

Joachim Gullbo, docent och läkare på Akademiska sjukhuset, berättade om hur cancer-behandlingen har förändrats under de senaste 100 åren. År 1880 genomfördes den första kända bröstcancerkirurgin. På 1920-talet fann man att senapsgas kunde användas mot cancer. Cytostatikan blev en mycket viktig behandlingsform sedan början på 1930-talet.

År 1899 genomfördes den första lyckade strålbehandlingen, efter att Wilhelm Röntgen hade upfunnit röntgenstrålningen. Strålbehandlingen fortsatte att utvecklas främst genom Marie Curie i början in på 1900-talet. Idag behandlar man genom Fotonstrålning som är mer riktad mot det drabbade området. I dag finns det även nya läkemedel mot cancer som har gjort

att överlevnaden ökar för varje år. Bland de nya läkemedlen finns det flera målinriktade som endast angriper den felaktiga cancer-cellen, samt även ett nytt läkemedel som hindrar tillväxten av blodkärlen.

Manlig bröstcancer

Docent Marie-Louise Fjällskog talade om manlig bröstcancer, som är mycket ovanligare än kvinnlig bröstcancer. Av 200 drabbade av bröstcancer är det endast 1 man som drabbas. Den manliga patienten är dessutom oftast över 70 år. Männen har en mer förvärvad cancer av gener. Den manliga cancer är mer aggressiv än den bröstcancer som drabbar kvinnor. Det är vanligare att man behandlar männen mer med kirurgi och mindre med strålning. Inriktningen är att kvinnor och män ändå skall få likvärdig behandling.

Kvinnor har högre överlevnad än männen. Vad det beror på vet man inte i nuläget, men man tror att man kanske skall ändra på behandlingen för män med bröstcancer.

Hodkins lymfom

Medicine Doktor Ingrid Glimelius berättade om Hodkins lymfom, som fick sitt namn av Thomas Hodkins, när han upptäckte sjukdomen 1832. Först i slutet av 1800-talet såg man att det var en cancersjukdom och så sent som på 1970 kunde Volker Diehl visa hur dom sjuka cellerna betedde sig. Det visade sig att det handlade om vita bloddroppar som blivit sjuka.

Det var fullt på åhörarläktaren. Det var ca 110 tillresta från regionen. Bland de som satt och lyssnade med intresse var bland andra från fjärde raden nedifrån Karin Wigge, Sven-Erik Norling, Britt Edberg, Karl Blid, Jan Eriksson och Ann-Marie Gustafsson alla från Bergsjö

Det konstiga var att alla andra celler som inte var sjuka, stimulerade den felaktiga cellen på ett märkligt sätt!

Varför får man Hodkins lymfom?

Ja frågorna är många men man tror att de som drabbats av körtelfeber kan få Hodkins lymfom. De som sedan får sjukdomen diagnostiseras efter att man ser den sjuke svettas oerhört mycket, samt går ned i vikt.

Man behandlar Hodkins lymfom med hjälp av strålning och cytostatika. Behandlingen med cytostatika blev mycket framgångsrikt. De flesta patienter blir friska!

Det finns dock en risk att de som har haft Hodkins lymfom riskerar att få andra former av cancer, samt även kan drabbas av olika typer av hjärt-kärlsjukdom.

Därför måste forskarna och läkarna att försöka eliminera risken för andra sjukdomar genom att individanpassa och målinriktade behandlingen.

Dag Hedin från Bergsjö är kassaförvaltare i fonden. Han berättar att man från fondens sida i första hand vill stödja unga forskare som ännu inte disputerat. En av anledningarna till inriktningen på fonden är att det är svårt för unga och oetablerade forskare att få

anslag från större fonder. Forskare som beviljas anslag, är forskare med klinisk forskning med inriktning och som kommer värden till godo direkt. Allt arbete inom fonden sker ideellt vilket gör att den största delen av de pengar som skänkts kan gå till forskningen. Mellan tre och sex miljoner kronor per år delas ut till forskning.

”Lions Cancerforskningsfond ger yngre och oetablerade forskare chans att genomföra sina projekt, säger Joachim Gullbo som flera gånger har beviljats anslag från fonden.”

Totalt har det sedan fonden startades 1984 delats ut drygt 78 miljoner kronor till forskningen. Vi får positiv respons från forskare hela tiden. Det här är ett mycket viktigt bidrag till forskningen, säger Dag Hedin.

Det ställdes frågor till forskarna när dom var klara med sina föreläsningar.

Fråga: Finns det någon viss cancerform som ökar mer än någon annan?

Svar: Prostatacancer samt Malignt Melanom är de som har ökat mest!

Fråga: Vilka bakomliggande orsaker tror ni ligger bakom cancer?

Svar: Enhälligt, rök inte! Rök inte! Rök inte! Miljögifter! Kost och miljö!

Socioekonomi, där ekonomi och uppväxtmiljö har viss benägenhet att ligga bakom cancersjukdom.

Fråga: Hur kan man förebygga cancer?

Svar: Främst genom att äta frukt och grönt, utöva fysisk aktivitet, ja generellt med bra kost och motion.

Text och foto: Tord Amré
amre@telia.com

Fakta Om Lions Cancerforskningsfond:

Fondens syfte är att stödja cancerforskning vid Akademiska sjukhuset i Uppsala samt Örebro Universitetssjukhus. Varje år delas det ut mellan 3 och 6 miljoner kronor till forskare.

För att läsa mer: www.lcff.se